

Beleidsplan VVAG 2025 - 2027

1. Inleiding

Doel van de vereniging is het opsporen, onderzoeken, restaureren en herplaatsen op hun historisch kadastrale locatie in Amsterdam van gevelstenen, alwaar zij in het openbaar hun verhaal vertellen over de bouwer, bewoner, eigenaar of gebruiker van dat gebouw.

Komende jaren zullen wij onze doelstelling verbreden naar gevelstenen gedateerd na 1800 en nader te definiëren uithangtekens en stenen.

Oorspronkelijk waren ongeveer 5.000 stenen in en aan gebouwen aanwezig. Vele stenen zijn verdwenen, maar door inspanning van de vereniging is een behoorlijk aantal opgespoord. Inmiddels zijn ruim 850 stenen bekend. Ruim 700 stenen zijn op of nabij hun oorspronkelijke locatie te zien, circa 50 op een locatie buiten Amsterdam, circa 50 zijn in bezit van het KOG, circa 30 bij ons, circa 20 elders en 17 jaartalstenen bijna allen zonder bekende oorspronkelijke locatie.

Jaarlijks worden ongeveer vijf stenen herplaatst en vijf gerestaureerd.

Het restaureren en herplaatsen van 150 stenen exclusief de jaartalstenen, die nog niet op hun oorspronkelijke locatie zijn geplaatst, is onze opgave voor de komende jaren.

De bij ons in bezit zijnde stenen zijn opgeslagen en tentoongesteld in het depot dat als het Amsterdams Gevelstenen Museum aan de Lange Leidsedwarstraat 143 in Amsterdam ons voor een kleine vergoeding ter beschikking is gesteld. Omdat we moeten uitgaan van de tijdelijkheid van deze locatie, is onderzoek naar een definitieve locatie noodzakelijk.

De definitie van gevelstenen, andere stenen en tekens baseren wij op de niet vastgestelde nota van bureau Monumentenzorg & Archeologie van 9 april 2003 en de systematiek van andere verenigingen.

Voor de realisatie van ons doel steunt het bestuur op de middelen die leden aandragen, bijdragen uit fondsen en inzet om-niet van leden en niet-leden.

De financiële situatie is gezond. Wij besteden onze financiële middelen vooral aan restauratie en herplaatsingen van stenen. Beslissingen worden door minimaal twee bestuursleden genomen en we leggen jaarlijks verantwoording af aan onze leden.

De vereniging heeft ondanks verloop door aanwas van nieuwe leden een stabiele basis van ongeveer 350 leden.

2. Opsporen gevelstenen en historisch onderzoek

Het gaat om het actief zoeken naar stenen in en buiten Amsterdam. Het historisch onderzoek gaat over het duiden van de steen en doen van locatie- en huisonderzoek. Recent zijn stenen verworven van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Het ontbreekt aan systematisch onderzoek van veilingcatalogi en contacten met zusterorganisaties elders in het land. Daar ligt nog een taak te wachten.

3. Inventarisatie van stenen van na 1800

De leden hebben tijdens de ALV van 25 juni 2022 gevraagd stenen van na 1800 te inventariseren en ook op de website te zetten. Met deze taak is een aanvang gemaakt en we verwachten de komende jaren daarmee een stuk verder te komen.

4. Herplaatsen van stenen

Wij leggen contact met eigenaren en aannemers.

De prijs wordt per steen bepaald op basis van kosten voor de (heraldisch)-onderzoek, aanschaf, transport, restauratie en het in metselen.

5. Restauratie

Er moet nog een beperkt aantal stenen in ons bezit gerestaureerd worden. Wil Abels en Tobias Snoep zijn onze belangrijkste restauratoren.

We maken ook een top tien van te restaureren stenen op hun huidige locatie in de gevel.

6. Archief

De VvAG heeft een omvangrijk archief dat gedeeltelijk met medewerking van NV Stadsherstel is opgeslagen in de kelder van de Vondelkerk en de rest, vooral het fotomateriaal, in het depot op de Lange Leidsedwardsstraat. Het archief dient eerst opgeschoond te worden en daarna gedigitaliseerd. Voor het digitaliseringsproces wordt apart subsidie aangevraagd o.a. bij het Cultuurfonds.

Het archief dat betrekking heeft op stenen en een deel van de foto's wordt per adres geselecteerd en opgeslagen op de Lange Leidsedwardsstraat, totdat een definitieve locatie voor het archief is gevonden. Hiermee wordt de informatie makkelijker toegankelijk voor een ieder die onderzoek doet of iets wil weten over specifieke gevelstenen.

Ook de administratie van de VvAG wordt opgeschoond en zoveel mogelijk gedigitaliseerd en blijft voorlopig in de Vondelkerk.

7. Bibliotheek

Na de overstroming in de kelder van het Aalsmeerder Veerhuis waar het archief en bibliotheek lagen opgeslagen, is tijdelijke huisvesting gevonden op de Lange Leidsedwardsstraat. Mede door schenkingen van een aantal VvAG leden heeft de bibliotheek een omvang van circa 30 meter. Een definitieve locatie is vanwege de tijdelijkheid van de huidige locatie noodzakelijk. Uitgangspunt is dat de bibliotheek voor studie openbaar toegankelijk is.

8. Website, social media en redactiecommissie

Een lid heeft een geheel nieuwe website gemaakt. De nieuwe site maakt het mogelijk per gevelsteen relevante informatie over de steen, het adres of de vroegere bewoners op te zoeken, maar ook om administratieve zaken, nieuwsberichten en evenementen te tonen.

De website is online en wordt steeds meer aangevuld voor wat betreft de gevelstenen van voor 1800. De circa 250 stenen van na 1800 zijn bekend, maar ontberen nog grotendeels de begeleidende teksten. Deze dienen nog verzameld en geredigeerd te worden.

Er ligt een relatie met ons toekomstige digitale archief, de database in bezit van een lid en andere digitale bestanden in het land. Met de verbinding moeten we nog een begin maken.

Een aantal sociale media wordt door vrijwilligers beheerd. Het ligt voor de hand een redactiecommissie in te stellen.

9. Contact met leden, ledenwerving, promotie en educatie

Promotie bestaat vooral uit rondleidingen van de voorzitter. Onlangs is in samenwerking met Mee in Mokum een tweetal rondleidingen beschikbaar gemaakt.

Meer promotie en daarmee ook ledenwerving is wenselijk. We zoeken samenwerking met o.a. de Vrienden van NV Stadsherstel en Bond Heemschut.

We kunnen basisscholen en actieve bewonersgroepen benaderen om onze kennis te delen.

We kunnen eveneens het contact intern en extern intensiveren door een periodiek verschijnende nieuwsbrief en het schrijven van columns in uitgaven op papier of digitaal van derden.

10. Organisatie

Mede gezien de leeftijd van enkele bestuursleden dient in de komende jaren gezocht te worden naar nieuwe bestuursleden die taken van vertrekkende bestuursleden kunnen overnemen.